

JESEŇÍČEK

Č. 15/2024-2025

ROČNÍK 50

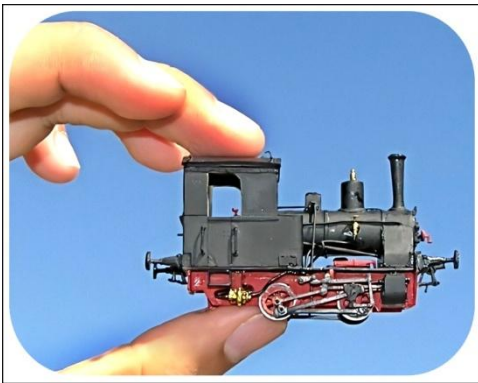

O VÝSTAVĚ JESENICKÝCH ŽELEZNIČNÍCH MODELÁŘŮ V TÝDENÍKU RAPORT

V týdeníku Raport č. 10 ze dne 13. 3. 2025 vyšla krátká reportáž pana Slávy Vaice o nedávné výstavě jesenických železničních modelářů (od 1. 3. do 2. 3. 2025). Jistě potěší i čtenáře Jeseníčku...

Těžko říct, co modeláře baví víc? Zda mnohahodinový proces výroby miniaturního železničního vagónu či drážní budovy, nebo možnost udivit jejich titěrnou dokonalostí oko návštěvníka? Přemýšlet jste o tom mohli na další výstavě Klubu železničních modelářů v Jesenici.

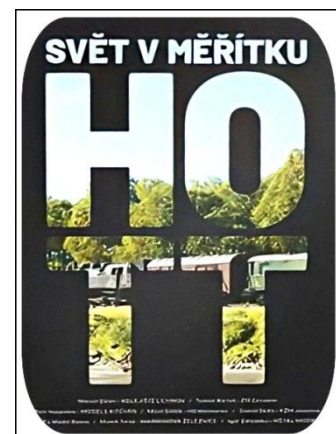
Během prvního březnového víkendu se část jesenické základní školy proměnila v železniční polygon s padesáti metry kolejíšť. Všude to houkalo, cvakalo, pískalo, hlásilo, vyhýbalo, přijíždělo, odjíždělo... Chvillemi jste měli pocit, že stojíte na nádraží nebo uprostřed malebné krajiny s uhánějící vlakovou soupravou.

„Dnes už je to trošku lepší, ale včera tady byla opravdu hlava na hlavě,“ hlásil nám u vstupu vedoucí kroužku Daniel Skála. Dvoudenní výstava je každoroční prezentací mladých i dospělých členů klubu.

Většina má své kolejiště doma a jednou za rok mají možnost své vlastnoručně vyrobené modely spojit v nádherný fungující celek. „Například Tomáš Berka s Lukášem Berkou mají moduly, které jsou kompatibilní s naším kolejištěm. Dělal na tom už jejich děda i táta, takže modulů mají dostatek a zapůjčili nám jedno celé nádraží. Některé modely tu vystavují mladí členové klubu na samostatné výstavce,“ vysvětluje vedoucí kroužku.

Atraktivitu výstavy zvyšovala skutečnost, že vlaky zde jezdily podle jízdních řádů. „Kolejiště jsme totiž uzpůsobili reálnému provozu. Žáci obdrželi sešitové jízdní řady pro konkrétní vlak. Modeláři se pak řídí podle času, který vidí na monitoru nad kolejištěm. Musí si hlídat čas, kdy vlakem vyrazí z jednoho nádraží a dorazí do druhého. Dle grafikonu se přitom musí křížovat s ostatními vlaky, což nebylo vůbec jednoduché. U každého nádraží byly připravené jízdní řady pro návštěvníky a mohli kontrolovat, zda vlaky jezdí načas,“ doplnil Daniel Skála.

POZNÁMKA

📖 V souvislosti s modelářstvím nemůžeme neupozornit na knihu „Svět v měřítku H0/TT“, na níž se podíleli i jeseničtí železniční modeláři. Na více než sto stránkách přináší zpovědi modelářů, ve kterých se stírají rozdíly mezi zaměřením jednotlivců, mládím a stářím. Zajímavé rozhovory doplňuje více než čtyři sta fotografií, většinou dosud nepublikovaných.

SVĚT RIZIK V KARLOVÝCH VARECH: DEN PLNÝ POZNÁNÍ A ZÁBAVY PRO ŽÁKY

Ve čtvrtek 20. února 2025 se žáci třetí, čtvrté a páté třídy naší školy vypravili do Karlových Varů na vzdělávací akci Svět rizik. Tento program organizují místní složky integrovaného záchranného systému s cílem přiblížit dětem rizikové situace, se kterými se mohou v běžném životě setkat, a naučit je, jak na ně správně reagovat.

Na akci nechyběli hasiči, policie ani záchranná služba. Každá složka měla již připravený zajímavý program. Hasiči vysvětlili, jak postupovat v případě, kdy nám doma bude něco hořet. Policisté se zaměřili na bezpečnost silničního provozu a záchranáři názorně předváděli základy první pomoci, do kterých se děti aktivně zapojily.

Celý den byl plný nejen poučení, ale i zábavy. Žáci si odnesli nové poznatky a silné zážitky, na které budou jistě dlouho vzpomínat. Svět rizik nám ukázal, jak je důležité být dobře připraven na nečekané situace a jak mohou děti samy přispět k bezpečnosti ve svém okolí.

Gabriela Kvapilová, AP

NEOBVYKLÁ HODINA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Ve středu 5. března se pátáci v rámci tělesné výchovy vydali na procházku po okolí. Netušili, jaké zpestření jim hodina přinese.

Při cestě kolem železničních kolejí několik chlapců, kterým nevadila voda ani bahno, pilně prozkoumávalo nejrůznější díry a prohlubně. Při tom náhle objevili ve vodě peněženku s doklady a 1700 Kč. Svůj nález ohlásili třídní učitelce a pak vše odevzdali panu řediteli. Ten kontaktoval rodinu majitele peněženky a o týden později si příbuzný vše vyzvedl v ředitelně školy. Při té příležitosti

chlapcům – Kubovi Miškovičovi, Davidu Šafránkovi a Marku Sárovi – osobně poděkoval a jako výraz vděčnosti dal každému 100 Kč.

Chlapci se zachovali příkladně a byli za svou poctivost odměněni. Byla jsem na ně náležitě pyšná!

Mgr. Petra Hružová

KOUZELNÍK VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Dalekou cestu až z Moravy k nám vážil v úterý 11. března známý kouzelník Waldini. Přijel do naší školní družiny, aby nám ukázal šikovné triky s kartami, míčky a šátky. Nejvíce se nám ale líbila kouzla s živým králíčkem a hrdličkou. Některé děti si mohly s panem Waldinim také zakouzlit.

Celé odpoledne bylo velmi zajímavé, zábavné a hezké. Už nyní se těšíme na další představení.

Žáci 3. třídy

PŘEDNÁŠKA POLICE ČR: TRESTNÍ ODPOVĚDNOST MLADISTVÝCH

V úterý 11. března 2025 se žáci osmé a deváté třídy zúčastnili zajímavé a poučné besedy s paní prap. Veronikou Cafourkovou, která u Policie ČR pracuje již patnáct let. Tématem přednášky byla TRESTNÍ ODPOVĚDNOST MLADISTVÝCH a rizika, která mohou ovlivnit nejen náš každodenní život, ale i naši budoucnost.

Paní Cafourková nám vysvětlila důležité pojmy jako šikana, kyberšikana a dětská pornografie. Seznámili jsme se též s rozdílem mezi přestupkem a trestným činem a jaký postih hrozí za krádež.

Díky krátkému filmu jsme si přiblížili podstatu vydírání, vyhrožování, ublížení na zdraví a výtržnictví. Ukázalo se, že některé situace, jež mohou na první pohled vypadat neškodně, mají ve skutečnosti vážné právní důsledky.

Dalším důležitým tématem byl kybergrooming – nebezpečná forma manipulace na internetu, kdy se pachatelé snaží získat důvěru dětí a mladistvých za účelem jejich zneužití. Byli jsme varováni před sdílením svých osobních údajů a rizikem komunikace s neznámými lidmi na sociálních sítích.

Beseda nám otevřela oči a připomněla, že zákony platí i pro mladistvé. Děkujeme paní Cafourkové za užitečné informace a těšíme se na další setkání!

Mgr. Nikola Tomková

VIRTUÁLNÍ PROHLÍDKA – ENERGETICKÁ VÝCHOVA SE SKUPINOU ČEZ

Dnešní doba si žádá zodpovědný přístup k energetickým zdrojům, a proto se žáci naší školy zúčastnili ve středu 12. března interaktivní virtuální prohlídky zaměřené na energetickou výchovu, kterou připravila skupina ČEZ. Během 45 minut se seznámili s důležitými informacemi o spotřebě energie a praktických tipech, jak šetřit elektrickou energií v domácnosti.

Jedním z klíčových témat prohlídky byl příkon – což je množství energie, kterou spotřebiče potřebují ke svému provozu. Žáci se dozvěděli, že některé spotřebiče mají vysoký příkon. Například, a to je možná pro mnohé překvapením, rychlovarná konvice má mnohem vyšší příkon než třeba lednička, která často běží celý den. Také se zjistilo, že provoz ledničky za rok není tak drahý, jak se může zdát.

Dále se žáci dozvěděli, jak se skládá cena elektřiny. Seznámili se s tím, že kromě samotné spotřeby platí domácnosti také měsíční zálohy a jednou ročně probíhá vyúčtování, které může překvapit nejen rodiče, ale i samotné děti. Diskutovali jsme též o důležitosti šetření energií – nejen pro snížení nákladů, ale i pro ochranu životního prostředí.

Prohlídka se zaměřila také na bezpečnost v domácnosti. Děti si uvědomily, že je důležité nikdy nenechávat spotřebiče zapojené, pokud je zrovna nepoužíváme. Tím lze nejen šetřit energii, ale předejít i možným nebezpečím, jako je přehřátí nebo dokonce požár.

Na závěr se žáci seznámili s praktickými radami, jak mohou šetřit energii doma. Od vypínání světel při odchodu z místnosti až po používání energeticky úsporných spotřebičů. Takové drobnosti mohou mít zásadní vliv na měsíční účty za elektřinu, navíc přispívají k ochraně přírody.

Skupina ČEZ

Tato virtuální prohlídka byla nejen zábavná, ale také velmi poučná. Doufáme, že žáci získané informace zúročí v praxi a pomohou tak šetřit rodinné rozpočty i naši planetu.

Mgr. Nikola Tomková

DĚTSKÝ KARNEVAL

Veselý karneval, hudba, masky a skvělá zábava – to je pro děti vždy jedna z nejočekávanějších událostí. Letošní karneval se konal v sobotu 15. března v kulturním domě, kde ho již tradičně pořádala Základní škola a mateřská škola Jesenice. Akce začala ve 14:30 a trvala až do 18 hodin, přičemž se jí zúčastnilo 125 dospělých a 192 dětí, z nichž 150 přišlo v maskách a 42 bez masek. U vstupu dostala každá maska perníček upečený žáky ZŠ.

Karneval moderoval oblíbený Honza Ladra z rádia Relax, jenž se svými pomocníky vytvořil nezapomenutelnou atmosféru plnou zábavy. Děti se mohly těšit na různé soutěže, tance a hry, které byly připraveny speciálně pro tuto příležitost. Oko přítomných potěšila též promenáda masek, kdy vynikla kreativita a originální nápady. V druhé části karnevalu byla diskotéka s diskžokejem Petrem Wolfem, na níž se vyřádili děti i dospělí.

Karneval hýřil barvami, hudbou a radostí. Děti v maskách představovaly různé pohádkové postavy, superhrdiny a zvířátka, což přispělo k pestré a veselé atmosféře. Rovněž rodiče se aktivně zapojovali do programu a společně s dětmi si užívali každou chvíli.

Ozdobou karnevalu byla též bohatá tombola, v níž se sešlo 530 cen. Základní škola a mateřská škola Jesenice tímto děkuje nejen všem štědrým sponzorům (viz seznam na vedlejší straně), ale též městu Jesenice za propůjčení sálu kulturního domu, paní Alexandře Laubrové za zajištění občerstvení, profesionálům z rádia Relax, zaměstnancům, kteří se na realizaci karnevalu podíleli, a samozřejmě i všem rodičům a dětem za dotvoření pohodové karnevalové atmosféry.

Dětský karneval se opět stal jednou z nejúspěšnějších akcí roku a již nyní se všichni těší na další ročník.

Mgr. Petr Koníř

KARNEVAL

Svůj vlastní karneval si užily i děti z mateřské školy. Ilustrační fotografie z 11. 3. 2025 dokládá, že se i ony náramně bavily při tanci, veselých hrách a soutěžích.

SPONZOŘI KARNEVALU:

- * Střední škola a Základní škola Jesenice
- * Garant Food Service, s. r. o.
- * BH Food Service, s. r. o.
- * Bidfood Czech Republic, s. r. o.
- * GASTROPLUS Louny, s. r. o.
- * Jesenické lahůdky, s. r. o.
- * Cukrárna LA MIJA
- * ŘEZNICTVÍ – UZENÁŘSTVÍ Alena Sklenářová
- * Prodejna Vito – p. Tran
- * Kabelky a batohy by ZU
- * Čerpací stanice – Roman Vaňkát
- * Cestovní agentura Růžičková
- * Autodoprava Antonín Mudroch
- * Jan a Anna Polákovi
- * Slavěna a Milan Klementovičovi
- * Roman a Jitka Valušovi
- * Jakub a Markéta Johnovi
- * Manželé Vodrážkovi
- * Anna Mušková
- * Alena Raunerová
- * Jaroslava Tůmová

- * Rádio Relax
- * DROPS, a. s.
- * VIS Plzeň, s. r. o.
- * DAS
- * H+H, spol. s r. o.
- * APEKO GROUP, s. r. o.
- * IBG-NET, s. r. o.
- * VATRA Bohemia, s. r. o.
- * Lesy ČR, s. p.
- * Milan Čížek
- * Věra Havlíčková
- * Michal Hodina
- * Milan Kadeřábek
- * David Kinský
- * Vladimír Kinský
- * Jiří Linhart
- * Marie Loudová
- * Eva Macáková
- * František Makovský
- * Jaroslav Spurný
- * Miroslava Zemanová
- * Viktor Židek

Za poznáním do plzeňské Techmanie se žáci čtvrté třídy vypravili v úterý 18. 3. Čekal je zde den plný vědy a zábavy. Hlavním bodem programu byla lekce věnovaná výrobě elektřiny, během které se děti dozvěděly, jakým způsobem se elektřina získává a jaké jsou různé zdroje energie.

V interaktivní dílně si žáci vyrobili jednoduchý elektrický obvod, který jim ukázal, jak proudí elektřina a co je potřeba k tomu, aby rozsvítili žárovku. Všichni byli nadšení z možnosti zapojit se do experimentů a objevovat, jak funguje svět kolem nás. Výlet do Techmanie byl poučný, zábavný a plný zajímavých zjištění.

Gabriela Kvapilová, AP

VÍTE, ŽE...

<p>... náznaky existence oběžnic za hranicemi Sluneční soustavy se objevily již v roce 1917, nicméně první potvrzená exoplaneta se datuje teprve do roku 1992? Dnes jich známe zhruba 5 800, a to ve více než čtyřech tisících planetárních systémech.</p>	<p>Tajemství vesmíru, leden – únor 2025, str. 33</p>
<p>... softwarová divize automobilky Volkswagen přiznala masivní únik citlivých dat z přibližně 800 000 elektromobilů? V nezabezpečeném cloudovém úložišti Amazonu byly měsíce volně přístupné terabajty dat, včetně přesných poloh vozidel a osobních údajů jejich majitelů.</p>	<p>CHIP, únor 2025, str. 24</p>

EXKURZE DO NÁRODNÍHO ZEMĚDĚLSKÉHO MUZEA

Kdo chce blíže poznat příběh našeho zemědělství, určitě zavítá do Národního zemědělského muzea v Praze. Právě sem se ve středu 19. března vydali vlakem žáci 8. třídy, kde na ně čekal vzdělávací program Lesy budoucnosti. Lekci vedl student vysoké školy lesnické, který žákům přiblížil práci lesníků, vývoj lesnictví v České republice a také důležitá pravidla bezpečnosti při práci v lese.

Po skončení programu jsme měli možnost prozkoumat i další části muzea. Navštívili jsme expozice fotosyntézy, zemědělství a gastronomie, kde jsme se dozvěděli mnoho zajímavostí. Měli jsme možnost vyzkoušet si virtuální technologii, což byl pro mnohé z nás zcela nový a fascinující zážitek.

Jedním z vrcholů návštěvy byla střešní terasa muzea. Po zdolání schodů jsme se ocitli na místě s nádherným výhledem na Prahu. Obdivovali jsme panorama hlavního města a rozpoznávali známé historické památky.

Po náročném, ale velmi zajímavém dni nám pořádně vyhládlo, a tak jsme se před cestou vlakem zpět do Jesenice posilnili chutným obědem. Celá exkurze byla nejen poučná, ale i zábavná a určitě v nás zanechala spoustu nových poznatků i zážitků.

Mgr. Nikola Tomková

ČINNOST DĚJEPISNÉHO KROUŽKU

I ve druhém pololetí tohoto školního roku se scházejí vždy v úterý zájemci o historii, aby rozšiřovali své znalosti a také se pobavili.

Vyplňovali už různé pracovní listy, hráli hry s historickým námětem, sledovali dokumenty, shromažďovali informace na zadané téma apod. Zabývali se například Sámovou říší, významnými českými kronikáři, vybranými osobnostmi našich a světových dějin a římským císařem Karlem IV., zkusili modelovat sošku Věstonické venuše.

Zapojili se též do mezinárodní soutěže „Lidice pro 21. století.“ (výsledky 1. kola budou známy až 2. dubna) a někteří členové absolvovali vybraný online kurz Památníku Lidice. O jednom kurzu napsala Miluše Staňková ze 7. třídy.

Mgr. Petra Hrůzová

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

Jak je vidět, rozložení číslic neukazuje na žádné nepravidelnosti ani na to, že by se π odchylovalo od normality.

MAGICKÝ ČTVEREC T. E. LOBECKA

V magickém čtverci Američana T. E. Lobecka mají řádky, sloupce i diagonály stejný součet, v našem případě 65 →

17	24	1	8	15
23	5	7	14	16
4	6	13	20	22
10	12	19	21	3
11	18	25	2	9

Uděláme zajímavý pokus a všechna čísla v tomto magickém čtverci nahradíme některou číslicí z rozvinutého zápisu čísla π .

Budeme postupovat následovně:

☞ Číslo 17 nahradíme číslicí 2, protože dvojka je 17. číslicí v rozvinutém zápisu čísla π , přičemž počítáme i trojku před desetinnou čárkou.

↓ 17. číslicí je dvojka

3,141592653 5897 932384 6264338 327 9502884197 1693993751 058 0974944
59230 78164 06286208 99 8628034825 3421170679 ...

☞ Číslo 24 nahradíme číslicí 4, protože čtyřka je 24. číslicí v rozvinutém zápisu π .

☞ Číslo 1 nahradíme číslicí 3, protože trojka je 1. číslicí v rozvinutém zápisu π .

☞ Číslo 8 nahradíme číslicí 6, protože šestka je 8. číslicí v rozvinutém zápisu π .

☞ Číslo 15 nahradíme číslicí 9, protože devítka je 15. číslicí v rozvinutém zápisu π .

☞ Číslo 23 nahradíme číslicí 6, protože šestka je 23. číslicí v rozvinutém zápisu π .

☞ Číslo 5 nahradíme číslicí 5, protože pětka je 5. číslicí v rozvinutém zápisu π .

2	4	3	6	9	24
6	5	2	7	3	23
1	9	9	4	2	25
3	8	8	6	4	29
5	3	3	1	5	17

17 29 25 24 23

Když tímto způsobem nahradíme všechna čísla v původním čtverci, zjistíme, že součty řádků a sloupců vzniklého čtverce vykazují pozoruhodnou pravidelnost. Celé to vypadá jako kouzelnický trik, ale není. Proč to tak je? Netušíme. Víme toho o π a nekonečnu stále tak málo...

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

TO JE, JAKO BY SES MĚ ZEPTALA, PROČ MÁ ČLOVĚK DVĚ NOHY!

PROČ, PROČ?
...
PROTOŽE NENÍ PIANO!

Ptají se lorda, jak přišel ke svému pohádkovému bohatství. „Víte,“ povídá lord, „když jsem začínal,

měl jsem pár drobných mincí. Koupil jsem za ně jedno jablko, vyleštil ho a prodal za trojnásobek ceny. Nyní jsem si mohl koupit už tři jablka, opět jsem je vyleštil a každé prodal za trojnásobek ceny. No, a takhle to šlo dál a dál, den za dnem, dokud mi neumřel strýc a neodkázal mi těch 20 milionů liber.“

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 14/2024-2025:

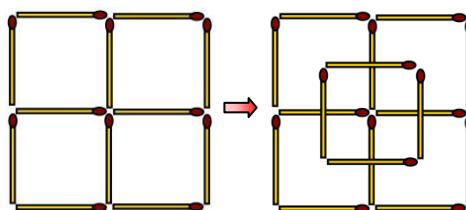
1.- PŘESMYČKY

a) KARTON – KANTOR	f) ŠKARPA – KAŠPAR
b) OTÁZKA – ZÁTOKA	g) STAŘÍK – TRÍSKA
c) TANKER – NEKTAR	h) SNÍLEK – LESNÍK
d) KORPUS – PRUSKO	i) SEDLÁK – SLÁDEK
e) ANETKA – ANKETA	j) JABLKA – BAJKAL

2.- ODLIŠNÝ OBRÁZEK

Nepatrně se lišil obrázek pod písmenem „C“ (obočí).

3.- ZÁPALKOVÝ HLAVOLAM

1) MAGICKÉ ČTVERCE

Doplň do následujících čtverců čísla (nesmějí se opakovat) tak, aby součet v každém řádku, sloupci i v obou úhlopříčkách byl:

a) Součet 18		
9		8
4		

b) Součet 30		
15		
		12
7		

c) Součet 36		
15		14
	12	

d) Součet 42		
20		
13		
	25	

2) DOPLŇOVAČKA

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

Ve stokách pod pařížskou operou žije znetvořený muž. Ten se zamiluje do sboristky Christine. Kdo je onen tajemný muž? To je NÁPOVĚDA k tajence dnešní doplňovačky:

- Dívčí jméno (svátek 15. 5.).
- Metropole ČR.
- Opak začátku.
- Nejhorší školní známka.
- Těžký měkký kov.
- Vyhynulý chobotnatec.
- Část věty.
- Osmý měsíc v kalendáři.
- Snížení ceny zboží.
- Samec ovce.
- Větší hlodavec podobný myši.

POZNEJ JMÉNO VĚDCE

28 NIKL	19 DRASLÍK	8 KYSLÍK	57 LANTHAN
52 TELLUR	16 SÍRA	57 LANTHAN	